

Öğleden sonra gerçekleştirilen ve oturum başkanlığını Füsun İstanbullu Dinçer'in (İstanbul Üniversitesi) yürüttüğü ikinci oturumda toplam dört bildiri sunuldu. İlk bildiride Metin Kozak (Muğla Üniversitesi), turizm bölgeleri bazında ortaya koyduğu teorik modelde, Toplam Kalite Yönetimi'nin uygulanabilirliği üzerinde durdu. Yakup Dinç ve Ayhan Gökdeniz (Balıkesir Üniversitesi) tarafından sunulan ikinci bildirinin konusunu ise, tur operatörlerinin konaklama işletmelerinin hizmet pazarlamasındaki rolü üzerine gerçekleştirilen araştırma sonuçlarının tartışılması oluşturdu. Diğer bildiride ise, Kadir Öztaş (Selçuk Üniversitesi), Türkistan'da bulunan Hoca Ahmet Yesevi Türbesi'nin inanç turizmi bakımından önemine değindi. Oturumun ve konferansın son bildirisi Murat Doğdubay (Balıkesir Üniversitesi) tarafından sunuldu. Konuşmacı, İstanbul'da faaliyet gösteren ve Osmanlı-Türk mutfağı sunan restoranların pazarlama konusunda karşılaştıkları temel sorunları dinleyicilere aktardı.

Etkinliğin ikinci günü ise, Kapadokya bölgesine düzenlenen geziye ayrıldı. Gezi kapsamında, Güvercinlik Vadisi, Göreme Açık Hava Müzesi, Asmalı Konak ve Zelve Açık Hava Müzesi ziyaret edildi.

Özet olarak, konferans düzenleme komitesinin yaklaşık iki yıl önce duyuru yapmasına ve çok iyi bir or-

ganizasyona sahip olmasına karşın, hem bildirili ve hem de bildirisiz katılımın istenilen düzeyin çok altında olması beklenen bir durum değildi. Bu sonuç, Türkiye'de gelecek yıllarda düzenlenmesi planlanan turizm ile ilgili toplantıların kalite ve sıklık bakımından yeniden gözden geçirilmelerinin zorunluluğunu ortaya koymaktadır. Her birimin kendi adına düzenlediği bireysel konferanslardan öte, işbirliği halinde ve ilgi çekecek konularda düzenleyeceği konferanslar üzerinde çalışılması gerekmektedir. Unutulmamalıdır ki, konferans ve sempozyum niteliğindeki toplantılara bildirili-bildirisiz katılımın tek amacı puan almak değil, daha da önemlisi yeni yüzlerle karşılaşmak, yeni kuşaklara yön gösterici olmak ve yeni konular ya da farklı yaklaşımlar hakkında bilgi edinmek olmalıdır. Birincil amaç, puan kazanmak olduğu sürece turizm toplantılarında, ne sürekliliğin ne de kalitenin sağlanabileceği unutulmamalıdır.

Gönderilme tarihi : Kasım 2003

Kabul : Aralık 2003

Doç. Dr. Metin Kozak, Muğla Üniversitesi, Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokulu, 48000 Muğla.

E-mail : kmetin@mu.edu.tr

2. Uluslararası Sempozyum: Yeni Binyılda Turizm Politikaları Yeni Eğilimler Yapısal Değişmeler

Murat AZALTUN

Anadolu Üniversitesi

Turizm ve Otel İşletmeciliği Yüksekokulu

Yeni Binyılda Turizm Politikaları Yeni Eğilimler Yapısal Değişmeler başlıklı 2. Uluslararası Sempozyum 3-4 Kasım 2003 tarihleri arasında Yıldız Teknik Üniversitesi Oditoryumu'nda yapıldı. Yıldız Üniversitesi Mimarlık Fakültesi ve İstanbul Goethe Enstitüsü'nün ortaklaşa çalışması ile düzenlenen sempozyumun ilki 1998 yılında yapılmıştı. Mimarlık Fakültesi ve İstanbul Goethe Enstitüsü işbirliği bu turizm alanındaki iki sempozyum ile sınırlı değildir ve son 13 yıldır çeşitli konulardaki düzenlenen bilimsel organizasyonlarla bu işbirliği süreklilik göstermektedir. Açılış konuşmalarında da vurgulandığı üzere Mimarlık Fakültesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü öğretim üyelerinden Prof. Dr. Semra Atabay ve İstanbul Goethe Enstitüsü Müdürü Dr. Rüdiger Bolz'un özverili çalışmaları bu toplantıların devamlılığını sağlamaktadır. Uluslararası katılımı ve başarılı bir organizasyonla gerçekleştirilen bu sempozyumu gölgeleyen katılımcı sayısının azlığı oldu.

Sempozyumda Turizm Bakanlığı'ndan, TÜRSAB'dan ve TÜROB'dan dinleyici olarak bir katılımın olmaması üzücüydü. Turizm politikalarını belirlemede aktif rol alacak olan kurumların turizm politikalarının ne olması gerektiğinin tartışıldığı bir platformda yer almaları gerekirdi.

Sempozyumun amacı, sürdürülebilir bir turizm için turistlerin beklentilerini de dikkate alarak dünyada ve Türkiye özelinde neler yapıldığı ile nelerin yapılması gerektiğinin ortaya konmasıydı.

Sempozyumun birinci günü açılış konuşmaları ile başladı. Birinci oturumun başlığı "Dünya Turizminde Yeni Eğilimler, Yapısal Değişmeler ve Politikalar"dı. Oturum başkanlığını Yıldız Teknik Üniversitesi'nden Prof. Dr. Ayşenur Ökten'in yaptığı birinci oturumda üç bildiri sunuldu: İstanbul Üniversitesi'nden Prof. Dr. Nüzhet Kahraman'ın bildirisinin başlığı "Dünya Turizmindeki Yeni Eğilimlerin Tür-

kiye Açısından Değerlendirilmesi" idi. Lüneburg Üniversitesi'nden Prof. Dr. Karlheinz Wöhler "Ucuz Standartlaşma ve Yüksek Uzmanlaşma: Değişen Tüketici Davranışlarının Turizm Arzına Yansımaları" isimli, İstanbul Üniversitesi'nden Yrd. Doç. Dr. Ferhan Gezici ise "Turizmde Yerel Kalkınma Politikaları ve Alternatif Turizm Arayışları" isimli bildiri sundular. Dr. Gezici'nin sunduğu bildiri Yıldız Teknik Üniversitesi'nden Öğr. Gör. Dr. Ayfer Yazangül ile ortaklaşa hazırlanmıştı. Öğleden sonra yapılan ikinci oturumun başlığı "Sürdürülebilir Turizm Planlamasında Kimlik Arayışları-Tarih, Kültür, Doğa" başlığını taşımaktaydı ve Prof. Dr. Nüzhet Kahraman tarafından yönetildi. Çevre ve Orman Bakanlığı'ndan Mehmet Karaoğlan "Doğa, Tarih, Kültür Değerlerinin Turizm Sektörü Çerçevesinde Sürdürülebilirliği", Eberswalde Meslek Yüksekokulu'ndan Prof. Dr. Wolfgang Strasdas "Koruma Alanlarının Değerlendirilmesi ve Kırsal Mekanın Gelişmesi İçin Bir Strateji: Ekoturizm", Pire Üniversitesi'nden Prof. Dr. Theodor J. Panagopoulos "Ekoloji ve Kültür, 21. Yüzyılda Turizm Politikalarının Yeni Stratejileri" isimli bildiri sundular. Günün son oturumu olan üçüncü oturumun başlığı "Doğal ve Kültürel Kaynak Yönetimi-Kapadokya Bölgesi Örneği" idi ve Bilgi Üniversitesinden Prof. Dr. Necip Ortan tarafından yönetilen bu oturumda iki bildiri sunuldu. "Sürdürülebilir Koruma ve Kullanma Bağlamında Kapadokya Bölgesi Turizm Kaynaklarının Ekolojik Planlaması" başlıklı bildiri Yıldız Üniversitesi'nden Prof. Dr. Semra Atabay tarafından, "Likya Kıyılarında Ekolojik Bölge Ölçekli Koruma ve Sorumlu Turizm" başlıklı bildiri ise Doğal Hayatı Koruma Vakfı'ndan (WWF-Türkiye) Emrah Bilge tarafından sunuldu.

Sempozyumun ikinci günü iki panel gerçekleştirildi. Sabah yapılan panelin yönetimini Yalova Valisi Doç. Dr. Yusuf Erbay yaptı. Panelin başlığı "Yeni Binyılda Akdeniz Havzası Turizm Perspektifleri ve Türkiye İçin Yeni Hedefler" idi. Birinci panelde Prof. Dr. Füsün İstanbullu DİNÇER (İstanbul Üniversitesi), Y. Mimar Oktay Ekinci (Mimar Sinan Üniversitesi), Osman Aydın (Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Danışmanı), Fuat Akdoğan (Kuşadası Belediye Başkanı), Öktan İren (Bodrum Belediye Başkanı), Dr. Wolf Michael Iwand (TUI AG, Çevre Yönetimi Müdürü) konu ile ilgili görüşlerini açıkladılar. Boğaziçi Üniversitesi'nden Prof. Dr. Meral Korzay'ın yönettiği ikinci panelin başlığı "Varış Noktasının Geliştirilmesi-İstanbul Örneği" idi. Yücel Gürsel (Mimarlar Odası Başkanı), Mim. Dr. Kadir Topbaş (BeYOğlu Belediye Başkanı), Oktay Varlıer (Türkiye Yatırımcılar Derneği Başkanı), Tavit Köletavitoğlu (Türkiye Yatırımcılar Derneği Yüksek Danışma Ku-

rule Başkanı), Prof. Dr. Meltem Özturan (Boğaziçi Üniversitesi), Ferit Karakaya (Doğal Hayatı Koruma Vakfı) konu ile ilgili görüşlerini açıkladılar.

Sempozyumda ön plana çıkan tespit ve önerilerden bazıları şunlardır:

- Ekoloji ve kültür unsurları 21. yüzyıl turizm politikalarında belirleyici olacaktır. Zamanla bireysel turizm kitle turizminin yerine geçecektir.
- Turistlerin istekleri ve davranışları dikkate alınarak turistik ürün arzı yapılmalıdır.
- Parçalı planlamadan bütüncül planlamaya bir an önce geçilmelidir.
- Bölgesel planlama yapılmalı ve bu planlarda öngörülen taşıma kapasitelerini aşan yapılaşmaya kesinlikle izin verilmemelidir.
- Yasaklayarak koruma yerine yerel özgün değerlerin kullanarak korunması gerekir.
- Turizmin sosyal, kültürel ve ekonomik nimetlerinden yerel halkın faydalanabileceği turistik ürünlerin geliştirilmesi gerekir. Örneği: Eko turizm
- Yerel sahiplenme için mevzuatta değişiklikler yapılmalı ve yöre halkı bilinçlendirilmelidir.
- Turistler için etkileşimli ve dinamik bilgi sunumunda bilişim teknolojileri devreye sokulmalıdır.
- İstanbul'un dünya kenti olma özelliğini engelleyen eksiklikleri giderilerek özgün değerleri çağdaş versiyonları ile ortaya çıkartılmalıdır.

Türkçeden Almancaya ve Almacadan Türkçeye eşzamanlı çevirinin çok başarılı yapıldığı sempozyumda yapılan tespit ve önerilerin yukarıdakilerle sınırlı olmadığı bir gerçektir. Sempozyumdaki tüm tespit ve önerilere 6 aylık bir süre içinde çıkacak sempozyum kitabı ile ulaşılabilecektir. Özellikle sempozyuma katılmayan Turizm Bakanlığı, TÜRSAB ve TÜROB yetkililerinin sempozyum kitabını temin edip okumaları ve uygulanabilir önerileri gerekirse sahipleri ile tartışıp geliştirerek uygulamaya geçirmeleri gerekir. Sempozyumun yapıldığı salonda veya sempozyum kitabında kalan tespit ve önerilerin bu sempozyumu düzenleyenlere karşı yapılmış en büyük haksızlık olacağı bir gerçektir. Onüç yıldır Goethe Enstitüsü ile uluslararası bilimsel toplantılara öncülük yapan Prof. Dr. Semra Atabay'ın önünde saygıyla eğilmeli ve bu işbirliğinin devamlılığı için gerekli destek herkes tarafından verilmelidir.

Gönderilme tarihi : Kasım 2003

Kabul : Aralık 2003

Yrd. Doç. Dr. Murat Azaltun, Anadolu Üniversitesi, Turizm ve Otel İşletmeciliği Yüksekokulu, Yunusemre Kampüsü, 20470 Eskişehir,

E-mail : mazaltun@anadolu.edu.tr